

מדריך למורה: חיבור עד 100

למורה בלבד

מה בערכה

- **הדף עם חלק פאזל אחד** (למי שעוד מתקשה): כתיבת תרגיל לפי רצועות עשרת ויחידות מצוירות (הדרך של טופי), חיבור עשרות שלמות בקשתות על ישר מספרים שעליו כל העשרות (הדרך של לובי), ומחובר חסר כשהקשת מעל כל צד כבר מראה את הסכום. בכל משימה יש דוגמה פתורה.
- **הדף עם שני חלקי פאזל** (למי ששולט): אותם שלושה סוגי משימות בלי ציור ובלי סכום כתוב: הדרך של טופי בכתב (פירוק המחובר הדו-ספרתי לעשרות וליחידות), מחובר דו-ספרתי ועשרות שלמות על ישר מספרים עם שנתה ריקה לכל קשת של 10 ובלי מספרים (מלבד נקודת ההתחלה), וחידה של מחובר חסר שנפתרת בהבנה (? + 35 = 30 + 45): מקיפים את התשובה.
- **המשחק "שלושה סכומים בשורה"** (לזוגות): לוח של 12 סכומים ו-12 כרטיסי תרגיל לגזירה.

איך משתמשים בשיעור

- **מתי:** אחרי משימות התרגול בספר התלמיד 2 (עמ' 22-23). כל תלמיד מקבל דף אחד, לפי הרמה שלו.
- **כמה זמן ואיך:** כ-15 דקות לדף, כל תלמיד בעצמו. מי שצריך, ממחיש ברצועות העשרת וביחידות מהערכה הכיתתית (מדריך למורה, עמ' 9, משימה 2; עמ' 14, משימה 8).
- **מי שסיים:** משחק בזוג "שלושה סכומים בשורה", כ-12 דקות. הדפיסו עמוד אחד לכל זוג, וגזרו את הכרטיסים מראש או בתחילת המשחק. אסימונים: עיגולי נייר בשני צבעים, או מחקים.

דגשים למורה

- **סימן השוויון כהוראה "לחשב"** (מדריך למורה, עמ' 13, משימה 5: "יש תלמידים השוגים במשימות מסוג זה בגלל תפיסה שגויה של סימן השוויון כהוראה לביצוע פעולה"). בדף עם חלק פאזל אחד, משימה 3: מי שכותב 70 כתב את הסכום של הצד השמאלי. בדף עם שני חלקי פאזל, משימה 3: מי שמקיף את 75 עשה אותו דבר. מה עושים: שואלים מה המשמעות של התרגיל, ומסכמים כמו במדריך: "משני צידיו של סימן השוויון (=) צריכים להיות סכומים שווים". מי שצריך, מסמן קשת מעל כל צד וכותב מעליה את הסכום (עמ' 13, משימה 6).
- **כל קשת היא עשרת** (מדריך למורה, עמ' 9-10: "חשוב שהתלמידים יבינו כי כל צעד הוא עשרת"; עמ' 15: בישר בלי מספרים "יש לשים לב למרווחים בין השנתות"). במשימה 2 בשני הדפים: מי שמתחיל לקפוץ מ-0 ולא מהמחובר הראשון, או סופר שנתות במקום קשתות, יגיע לסכום אחר. כדאי לשאול: "כמה קשתות? כמה כל קשת?"
- **ספרת היחידות בסכום** (מדריך למורה, עמ' 16, משימה 9: ספרת היחידות בסכום זהה לספרת היחידות במחובר שאינו בעשרות שלמות, וספרת העשרות היא סכום העשרות). במשחק: מי שכותב 36 ל-20 + 34 חיבר את 2 ליחידות. המסקנה נכונה רק כשאין המרה, והמדריך מבקש לא לדבר על המרה עם התלמידים (עמ' 17, משימה 11).

תשובות

הדף עם חלק פאזל אחד

1. 75 = 45 + 30 (3 רצועות עשרת; 4 רצועות עשרת ו-5 יחידות).
2. 70 = 40 + 30 (4 קשתות של 10 מ-30).
3. **40** + 30 = 20 + 50 (בשני הצדדים 70).

הדף עם שני חלקי פאזל

1. 46 = 40 + 30 = 6 + 30 + 76
   77 = 27 + 50 = 20 + 50 = 7 (גם סדר אחר נכון).
2. 85 = 45 + 40 (4 קשתות של 10 מ-45)
   78 = 28 + 50 (5 קשתות של 10 מ-28).
3. 40. 45 גדול מ-35 ב-10, ולכן המחובר החסר גדול מ-30 ב-10 (30 + 45 = 75 = 40 + 35). 20 הוא פיצוי בכיוון ההפוך. (הדרך של שמש, מדריך למורה עמ' 13, משימה 5ב).

המשחק, הכרטיסים והסכומים:

54 = 20 + 34	45 = 20 + 25	88 = 38 + 50	72 = 20 + 52	36 = 20 + 16	63 = 23 + 40
100 = 30 + 70	87 = 60 + 27	82 = 72 + 10	91 = 50 + 41	70 = 40 + 30	77 = 47 + 30

לכל כרטיס סכום אחד בלוח, ולכל סכום כרטיס אחד. בכרטיסים 20 + 34 ו-20 + 52, מי שמחבר את 2 ליחידות יחפש את 36 או את 54. הסכומים השגויים נמצאים בלוח, ולכן הבדיקה של בן הזוג חשובה. כרטיס שנפתר מניחים בצד.